

Национална среща „Доброволци в българските музеи“, Национален политехнически музей, София, 7–8 април 2016

Успешни практики на сътр♥дничество между Уикипедия и к♥лтурните ИНСТИТУЦИИ

Вася Атанасова

Потребителска група „Български уикимедианци“

Уикипедия ♥ Музеите

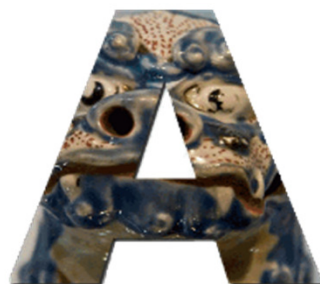
- Сътрудничествата между доброволческите общности от редактори на Уикипедия с различни културни институции датират от 10+ години в световен мащаб.
- Използваме термина GLAM

Галерии

Библиотеки

Архиви

Музеи

Уикипедия ♥ Музеите

- Някои от най-големите музеи по света досега са откликнали на поканите на уикипедианци за сътрудничество или сами са предлагали сътрудничества.
- Само няколко примера:
 - *British Museum*
 - *Victoria & Albert Museum*
 - *Solomon R. Guggenheim Museum*
 - *National Library of France*
 - *The Children's Museum of Indianapolis*
 - *Museo Soumaya*
 - *Library of Congress*
 - *National Library of Australia*
 - *British Library, Featured Article*
 - *Smithsonian Institution Archives*
- https://outreach.wikimedia.org/wiki/GLAM/Case_studies

Уикипедия ♥ Музеите

В България:

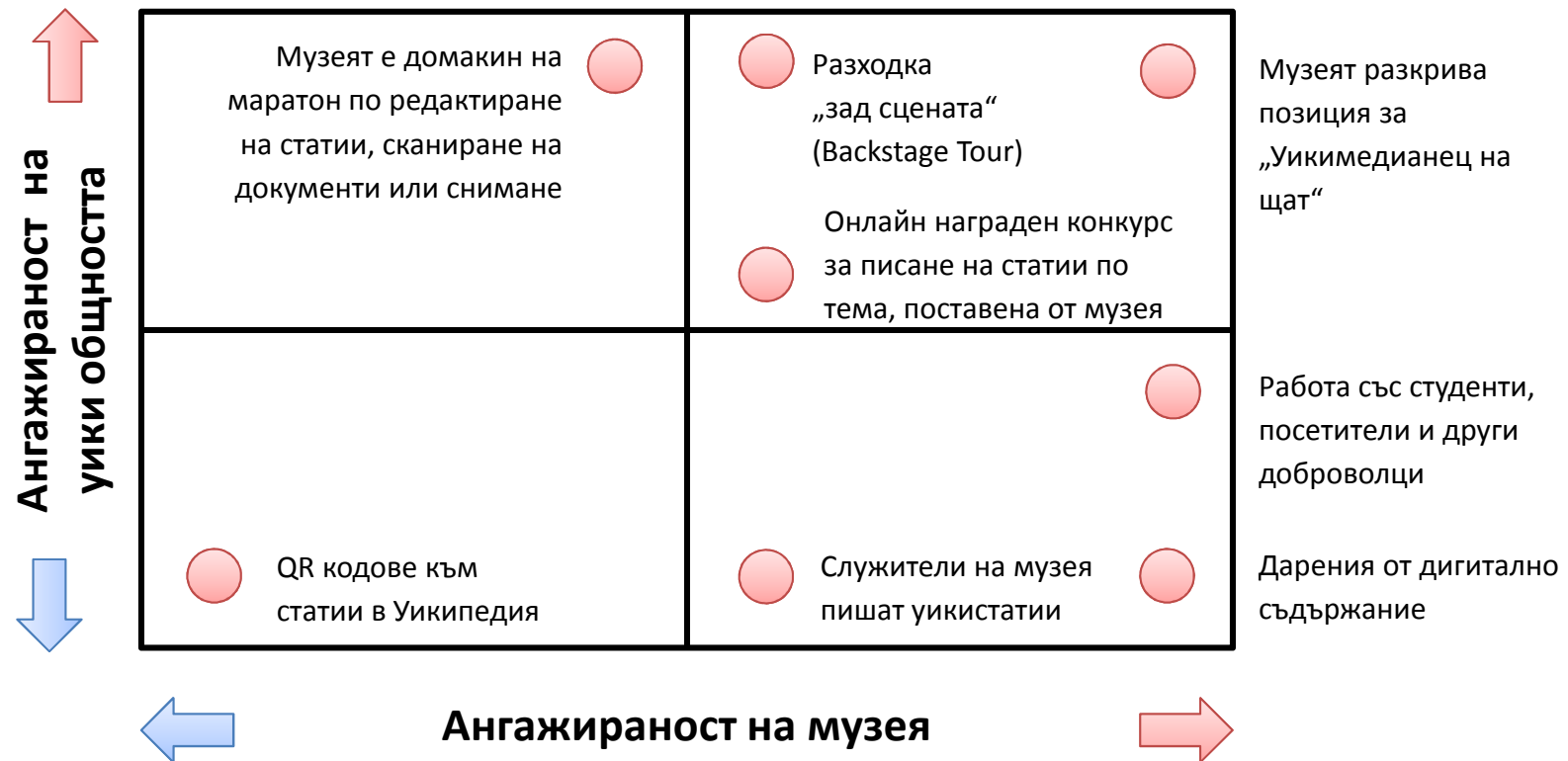
- Активни сътрудничества:
 - Държавна агенция „Архиви“
от март 2013 година

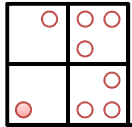

https://outreach.wikimedia.org/wiki/GLAM/Case_studies/Bulgarian_Archives_State_Agency

- Планирани сътрудничества:
 - Национален политехнически музей, София
 - Регионален природонаучен музей, Пловдив

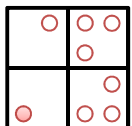
Успешни практики

QR кодове към статии в Уикипедия

- QR (Quick Response) е матричен баркод, в който се кодира числова, текстова информация, URL адреси, визитки и т.н.
- Един click от експоната до информацията в Уикипедия.
- Сканира се със смартфон или друго мобилно устройство, нужно е инсталирано приложение за QR кодове.
- Улеснява се достъпността за чужденци – посетители на музея.
- Помага посетителите да отнесат със себе си изживяването в музея и да могат по още един начин да го споделят с други.
- IT решение, което повишава репутацията на музея.

QR кодове към статии в Уикипедия

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:NHMB-Personal-belongings-of-Elisaveta-Bagryana.jpg>

Лични вещи на Елисавета Багряна.
Експонати на НИМ

Елисавета Багряна

Елисавета Багряна (псевдоним на Елисавета Любомирова Белчева, известна сред приятелите като **Лиза Багряна** ^(?)) е българска поетеса, автор на детски книги и преводач ^(?).

Съдържание [разшири]

Биография

Елисавета Багряна е родена на 29 април (16 април стар стил) 1893 г. в чиновническо семейство в София. Една година живее със семейството си в Търново, където пише първите си стихове (1907 - 1908). Завършва гимназията си образование в София през 1910 г., след което за една година е учителка в село Афране (днес: Недрелско), където получава непосредствени впечатления от живота на българското село и на селската жена.

През 1911 - 1915 г. Елисавета Багряна учи славянска филология в Софийския университет. През този период се запознава с писателите Г. Райков, Константин Константинов, Димчо Дебелянов, Димитър Падаръков, Христо Ясенов, Йордан Йовков. През 1915 г. в списание „Съвременна мисъл“ за пръв път са отпечатани две нейни стихотворения – „Вечерна песен“ и „Защо“.

През 1915 - 1919 г. е гимназиална учителка във Враца и Кюстендил.

През 1921 г. се връща в София и се влюбва в литературния живот. Сътрудничи във „Вестник на жената“, в „Лис“, в списанията „Съвременник“, „Златорог“ и други. Особено много се утвърждава след издаването на съвместната с братя Делчев и сватата (1927). По-късно сътрудничи на в. „Литературен фронт“, на списанията „Изкуство“, „Септември“, „Памък“ и др. От 1932 г. е член на редакторната колегия на списание „Септември“.

През 1919 г. се омъжва за капитан Иван Шапкарев и ражда сина си Любомир Шапкарев.

Умира на 23 март 1991 г. в София месец преди да навърши 98 години.

Творчество

Дългият творчески път на Елисавета Багряна преминава през различни идейнодожествени търсения и открива няколко нейни преобразования. Това проличава твърде ясно още при стихосбирките ѝ от 1930-те години „Звезда на моряка“ и „Сърце човешко“, където неколкократно изнерзват личното описание, намерило израз в характерна широка и плавна метрика на стиха, се заменят от жадите и херанитата на интелектуалността, която започва да чули епическите стихотворни размери.

През 1950-те години Багряна се увлича по характерната за този литературен период декларативна тезисност (стихосбирката „Лет звезда“), но след 1960-те години отново се връща към характерния си стил (стихосбирките „Контрапункти“, „Светлосенни“ и „На брега на времето“).

Стильът на Елисавета Багряна е съчетание между народнопоесенната фолклорна лексика и модерно поетични средства – съчетание между традиция и модерност.

Публикува под псевдонимите Елизабета Б., Елисавета Бленова, Нина Долча, Микаела и Багряна.

Стиховете на Елисавета Багряна са преведени на 30 езика и издадени във Франция, Чехословакия, Югославия, СССР, Румъния, Италия, Швеция, Полша и др.

Отличия

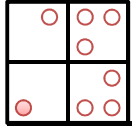
Тя е носителка на златен медал на Международната асоциация на поетите в Рим (1969). Удостоена е със званието „Герой на Народна република България“ през 1983 г.

През 1943, 1944 и 1945 година е номинирана от Стефан Младенов за Нобелова награда за литература ^(?).

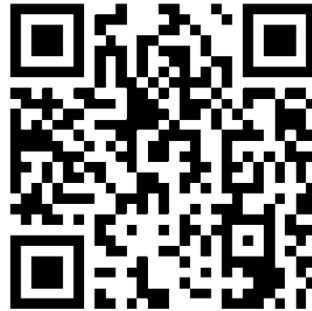
Стихосбирки

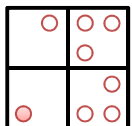
- Вечната и сватата (1927)
- Търкуната подина (1931)
-

Статията за Елисавета Багряна.
Уикипедия на български

QR кодове към статии в Уикипедия

QR кодове към статии в Уикипедия

На други езици

- Deutsch
- English
- Esperanto
- Español
- Français
- Հայերեն
- Italiano
- ქართული
- Polski
- Português
- Română
- Русский
- Svenska
- Українська

Редактиране

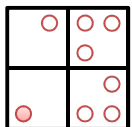
Публикува под псевдонимите Елизабета Стиховете на Елисавета Багряна са преиздадени в Румъния, Италия, Швеция, Полша и др.

Отличия

Тя е носителка на златен медал на Междunarодна република България през 1983. През 1943, 1944 и 1945 година е номинирана за Нобелова награда за литература.

Стихосбирки

- Вечната и святата (1927)
- Търкулната годинка (1931)

QR кодове към статии в Уикипедия

<https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vratsa-museum-Rogozen-treasure-1.jpg>

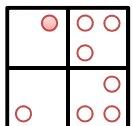
Рогозенско
съкровище

Село Рогозен

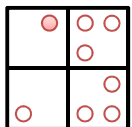

Фиала

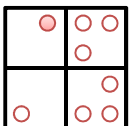
Уики маратони в музея

- Музеят е организатор на маратон:
 - по редактиране на статии (*edit-a-thon*),
 - сканиране на документи (*scan-a-thon*),
 - или снимане (*photo-thon*)
- Обикновено трае един ден, но може и уикенд или седмица
- Нужен е добър интернет и достатъчно пространство за работа
- Редактирането е подходящо при голяма и/или ангажирана уики общност, но за сканиране и снимане могат да бъдат привлечени и ученици, студенти и други доброволци

Уики маратони в музея

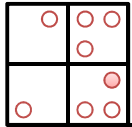
- Какво е *edit-a-thon* (маратон по редактиране)?
 - Определено място и време, когато хора заедно и организирано редактират Уикипедия – обикновено наживо
 - Обикновено по предварително известна тема
 - Пример: „Музеи и галерии в област Видин“
 - Възможност опитните уикипедианци да предадат опита си на нови редактори и да ги научат да редактират с лекота
 - Възможност музейните служители да помогнат за подобряването на статиите в областта на своята компетенция

Уики маратони в музея

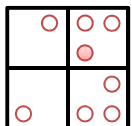

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Welsh_Phottographers_Editathon_01.jpg

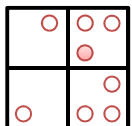
Работа със студенти и доброволци

- Много музеи по света работят заедно с уикипедианци и с други доброволци или ученици и студенти.
- Примери:
 - Студенти и ученици пишат статии в Уикипедия, вместо курсови работи, проекти, реферати на хартия.
 - Доброволци могат да участват в дигитализирането на музейни колекции или в теренни проучвания.
- Подходящо при по-големи или по-ангажирани в проекта музеи, но и при по-голяма и ангажирана уики общност.

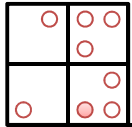
Уики състезания онлайн

- Подходящо за музеи в населени места, където не могат да се съберат уикипедианци за маратони и други дейности на живо
- Дори при малка уикиобщност офлайн, онлайн общността може да е много активна и да желае да сътрудничи от разстояние
- Онлайн състезанието позволява разширяването на езиковия обхват на сътрудничеството и се стимулират за участие и уикипедианци на други езици
 - Пример: Състезание „Архиви“ с участници от 7 страни

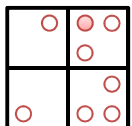
Уики състезания онлайн

- Състезанието обикновено има предвидена награда от страна на музея, като например
 - годишна карта за посещения в музея,
 - книга, издадена от музея или в същата тематична област,
 - ваучер от книжарница, и др.
 - официална церемония по награждаване.
- Паричните награди са дискуссионни, с тях може и да не се достигне до „правилния“ таргет – и за музея, и за Уикипедия.

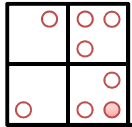
Служители на музея редактират

- Когато разполага с този ресурс от хора и време, музеят може да участва в сътрудничеството с компетентните приноси на негови служители по статии в Уикипедия.
- Особено необходимо по теми, изискващи:
 - специфични знания в съответната тематична област,
 - достъп до специализирани литературни източници,
 - експертиза в музейното дело.
- Уикипедианците се явяват „помощен персонал“ и съдействат за оформлението на текста („уикифициране“).

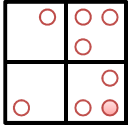
Разходка „зад сцената“

- Разрешение за достъп на уикипедианци до неизложени музейни колекции и заснемането / сканирането на експонати, които иначе остават задълго / завинаги непознати
- Повишава се информираността за потенциала на музеите и ролята им в обществото
- Преоткриват се възможности музеите да разпространяват информация, да откриват какво е интересно за посетителите
- Музеят има по-голям ангажимент, защото осигурява допълнителни гидове за уикипедианците зад сцената

Дарения на дигитални архиви

- Една от най-разпространените форми на сътрудничество, но само когато музеят разполага с архиви от дигитализирано съдържание, което иска да сподели свободно в Уикипедия.
 - Документи, печати, подписи
 - Фотографии
 - Репродукции на картини
 - Книги и периодични издания
 - Аудио-записи
 - Кинематографични записи

Дарения на дигитални архиви

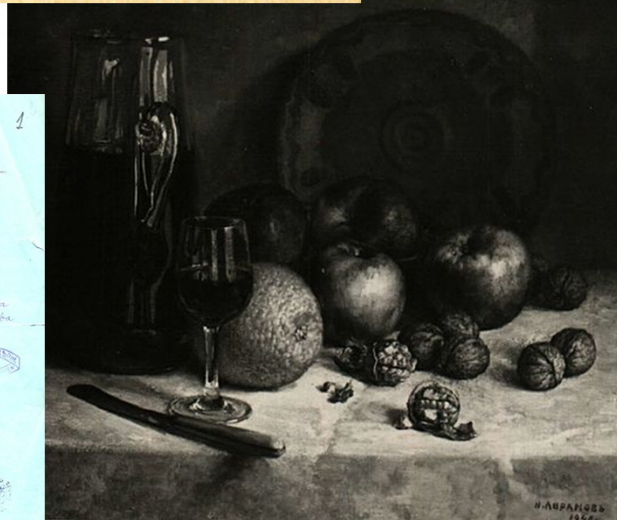

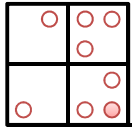
ДОБРИ НЕМИРОВЪ

Збърка:

Sapozhis	P. Pizhova
...	...
...	...

Витимена Осигува
11-X-1928

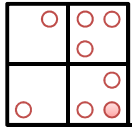

Дарения на дигитални архиви

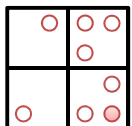
Кой печели повече от едно дарение?

- Добрата новина: Ползите за музея са не по-малко, отколкото са ползите за Уикипедия (а респективно и – за обществото).

Дарения на дигитални архиви

- Даряването в Уикипедия на дигитализирани архиви помага и на музея по много начини:
 - присъствие в медиите с положителна публичност,
 - музеят изпълнява по-добре своята обществена мисия,
 - генерира се повече трафик към сайта на музея,
 - уики общността участва в създаването на съдържание за музея, включително и на различни езици
 - както и в обработката на метаданните на архива,
 - публичен архив (бекъп) на информационните масиви.

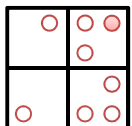

Дарения на дигитални архиви

Ами авторските права?

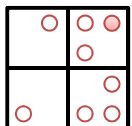
- В Уикипедия, се приемат **само** дигитални образи, върху които авторските права са изтекли, са неприложими или са доброволно отдадени под свободен лиценз:
 - творби с известен автор: 70+ години от смъртта на автора,
 - при анонимни творби: 70+ години от първа публикация,
 - при фолклорни творби: АП са неприложими по ЗАПСП,
 - творби на музея, освободени под лиценз *Creative Commons*

Уикипедианец в музея

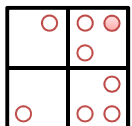
- *Wikipedian in Residence* – доброволец на Уикипедия, който на пълен или непълен щат работи по проекта между Уикипедия и музея.
- За първи път в Британския музей, 2010.
- Един от най-разпространените модели на сътрудничество, особено при големи уики общности и големи музейни институции.

Уикипедианец в музея

- Обикновено уикипедианците в тези сътрудничества са сред най-активните доброволци в общността, администратори и лидери на мнение.
- Типични задачи на уикипедианците в музея:
 - Дигитализират и качват в Уикипедия музейно съдържание
 - Създават и подобряват съдържание в Уикипедия
 - Осъществяват контакти с медии и културни институции
 - Организируют събития и активират местната уики общност
 - Подготвят/изпълняват проекти пред Фондация Уикимедия

Уикипедианец в музея

- Обикновено уикипедианците в тези сътрудничества са сред най-активните доброволци в общността, администратори и лидери на мнение.
- Типични задачи на уикипедианците в музея:
 - Дигитализират и качват в Уикипедия музейно съдържание
 - Създават и подобряват съдържание в Уикипедия
 - Осъществяват контакти с медии и културни институции
 - Организируют събития и активират местната уики общност
 - Подготвят/изпълняват проекти пред Фондация Уикимедия

Научете още! 😊

Уебстраници с полезни ресурси от Уикимедия

- <https://outreach.wikimedia.org/wiki/GLAM>
- <https://meta.wikimedia.org/wiki/GLAM>

Наръчници (PDF)

- [https://meta.wikimedia.org/wiki/File:Wikimedia GLAM Help Booklet.pdf](https://meta.wikimedia.org/wiki/File:Wikimedia_GLAM_Help_Booklet.pdf)
- [https://meta.wikimedia.org/wiki/File:WMBE-How to work successfully with Wikipedia.pdf](https://meta.wikimedia.org/wiki/File:WMBE-How_to_work_successfully_with_Wikipedia.pdf)

Фейсбук

- <https://www.facebook.com/groups/GLAMWikiGlobal/>

Свържете се с нас! ☺

Уикипедия
свободната енциклопедия

- **Уикипедия на български:**
 - <https://bg.wikipedia.org>
 - [https://bg.wikipedia.org/wiki/Уикипедия:За контакти](https://bg.wikipedia.org/wiki/Уикипедия:За_контакти)
- **Електронна поща:** info-l@wikimedia.bg
- **Блог:** <https://blog.wikimedia.bg>
- **Фейсбук:**
 - <https://www.facebook.com/WikipediaBG> (страница)
 - <https://www.facebook.com/groups/96157233507/> (група)

търпението
Благодаря за ~~вниманието!~~

Вася Атанасова

vassia.atanassova@gmail.com

<https://bg.wikipedia.org/wiki/user:spiritia>